

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 1 0

1 9 6 7

MØTET I ROM

LEDER: «OMSTRIDT BREV»

REPORTASJE OM SELETUN

MADRID: Lederne av det katolske universitet i Navarra har vært utsatt for skarpe angrep i den spanske falange-bevegelsens avis «Arriba». Avisen kommer med voldsom kritikk fordi redaktør Hubert Beuve-Méry i den franske avisen «Le Monde» har blitt invitert til et pressemøte i Spania. Falangen har også innledet en kampanje mot andre katolske universiteter og professorer.

SAIGON: Den franske misjonæren Leon Dujon har blitt hardt såret av en mineeksplosjon i Vietnam. To vietnamesere som han var sammen med ble drept. Presten hadde med sin landrover kjørt over 800 meter fra en av regjeringsstyrkenes militærposter da ulykken skjedde.

STOCKHOLM: Pave Pauls siste rundskrivelse er frem for alt rettet til rike nasjoner som Sverige, understreket statsråd Alva Myrdal nylig i en tale til en kirkekonferanse i Malmö. Over 4000 representanter for alle landets lutherske menigheter var til stede da fru Myrdal pekte på at pavens ord om solidaritet innebærer et medansvar for Sverige i nasjonenes utvikling.

TOKIO: I China har det kommunistiske nyhetsbyrået Det nye China for annen gang i løpet av kort tid kommet med skarp kritikk av pavens encyklika «Populorum progressio». Samtidig anklages de politiske ledere i Sovjetsamveldet for å ha hevet dokumentet «til stjernene» og brukte det til å «skape en hellig anti-kommunistisk, antikinesisk og kontrarevolusjonær» stemning.

SANTIAGO: De katolske biskoper i Chile har sendt ut en større erklæring om befolkningsspørsmålet. Som kjent ble det i tiden 9. til 15. april holdt en internasjonal konferanse om familieplanlegning i

Chile. Biskopene sier at en begrensning i den voldsomme stigning i folketallet må foregå hånd i hånd med den industrielle utvikling. Alle mennesker av god vilje må samarbeide om dette. Samfunnet har rettigheter når det gjelder familieplanlegning, men kan og må ikke tvinge noen til å bruke fødselsregulerende midler. Biskopene oppfordrer landets katolikker til å gi avkall på bruken av slike midler til paven har truffet sin avgjørelse i saken. Utviklingen i Kirkens lære på dette området må imidlertid tilpasses det som er tvingende nødvendig.

DUBLIN: En irsk biskop har kritisert foreldre som tvinger sine barn inn i det geistlige liv. Biskop Cornelius Lucy av Cork minnet nylig om at beslutningen om å bli prest eller ordenssøster må treffes av det enkelte menneske. Foreldre som gjennom stadig formaninger faktisk tvinger sine barn til å ta samme avgjørelse påfører i virkeligheten Kirken stor skade, sa han.

ROM: Kardinal Enrico Dante, tidligere pavelig seremonimester døde i Rom den 24. april. Kardinalkollegiet teller nå 93 medlemmer.

BOGOTA: Arbeidere som lever og arbeider i Colombias hovedstad har innbudt de kardinaler som kommer til den eukaristiske verdenskonferanse i Bogota neste år å bo sammen med byens arbeiderfamilier. I et intervju med et Caritas-blad sier en av arbeiderne at Kirkens ledere må komme og leve sammen med de fattigste hvis de virkelig vil se verdens nød.

KINSHASA: Etter de siste statistiske oppgaver i Kongo er nå 575 av landets katolske sogneprester kongolesere. Ved uavhengighetserklæringen i 1960 var tallet 319.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldsstngt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordstgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

OMSTRIDT BREV

Det er ikke bare ikke-katolikker, men også adskillige katolske kristne som føler seg en smule forvirret ved dette nye: En fri, delt og tildels lidenskapelig diskuterende katolsk opinion. Så langt fra å røbe noen «oppløsning», som enkelte mismodig konservative røster vil ha det til, tyder dette nokså kontroversielle klimaet på en kirke i vitalt oppbrudd og tilpasning. Det er ikke troens uforanderlige kjerneverdier som diskuteres. Det er historiens avleiringer. Det volder litt rabalder, og det må læres. Blant annet burde jo debatt mellom kristne mennesker, som i sinnets dyp tror det samme, være et mønster på medmenneskelig uenighet. Utenfor kirken er det for eksempel god skikk å skille sak og person, innenfor kirken bør det være noe mer: En forpliktelse og en omsorg. Saken kan en forkaste med argumenter. Personen skal en ta varsomt på — han er vår neste.

Vi får også lære å tåle at katolikker kan være radikalt uenige om mangt, i en verden så sammensatt og uoversiktlig som den vi opplever i dag. Det ville ikke være ønskelig, men tvert om urovekkende dersom katolikker alltid opptrådte i blokk, ut fra en usynlig kadaverdisiplin, i spørsmål som kaster andre redelige mennesker ut i motstridende standpunkter.

En begivenhet i vårt naboland har nylig aktualisert dette. Uroen over den amerikanske krigføring i Vietnam har sørpå hos danskene tydeligvis funnet bredere uttrykk i opinionen enn her i Norge. Blant annet har en høyst representativ gruppe danske *teologer*, deriblant også enkelte katolske, undertegnet en appell, som i tilslutning til FN-generalsekretæren U Thant's fredsplan ber USA

stans bombingen i Nord-Vietnam. Blant undertegnerne var også den katolske biskop av København, *Hans L. Martensen*. Omtrent samtidig ble, formodentlig ved en indiskresjon, et brev fra den apostoliske delegat i Skandavia, erkebiskop *Bruno B. Heim* til det katolske presteskap i Norden, referert i pressen. I dette brev advarer Delegaten i temmelig skarpe ordelag mot overilte politiske og økumeniske gester og teologiske problemstillinger som uformidlet påtvinges de troende og opinionen i sin alminnelighet.

Det var å vente at en i Danmark satte disse to begivenheter i forbindelse med hverandre, og at særlig den sistnevnte, også fra katolsk hold, har møtt kritikk — delvis for skarp. I en erklæring har nå biskop Martensen med prisverdig klarhet satt tingene på deres rette plass. Hva han sier har så vidt stor prinsipiell betydning for fremtiden, at det fortjener stor oppmerksomhet.

For det første gjør han det klart, at Delegaten selvfølgelig ikke har ment å desavuere Københavns katolske biskop i hans støtte til Vietnam-appellen. Det skulle på bakgrunn av pave Pauls utrettelige anstrengelser i samme retning — nå også bare mangle. Det omtalte delegat-brev til presteskapet forelå før Vietnam-appellen, og var — meget korrekt — først oversendt de nordiske biskoper. For det annet fastslår biskop Martensen sin og andre geistliges selvklaare rett til, som privatmenn, å undertegne appellen, uansett at «mange katolikker, både lægfolk og præster, vurderer situationen omkring Nordvietnam anderledes», hvilket han respekterer.

Dette er klart og uangripelig, selvom det innebærer en omstilling i også mange katolikkers mentalitet. Biskoper og prester er lærere med autoritet i kirken, vel å merke innenfor klart definerte grenser: «Troen og sedene». Men de er også mennesker engasjert i sin tid, og må som andre søke løsninger og forme overbevisninger som ikke har noe krav på almengyldighet ennsi ufeilbarlighet, men bygger på beste skjønn. Sansen for dette skille må utvikles på katolsk hold. Bare uselvstendige mennesker kan overse, at dette er en vekst i hver enkelts personlige frihet, i beste overensstemmelse med vår nordiske kulturs omsorg for fri og demokratisk opinionsdannelse.

Personlig ville vi tro, at geistliges engasjement i politisk virksomhet kan bli en alvorlig belastning for deres almene tilgjengelighet som prester, og normalt må frarådes. Dette er vel også ett av motivene i den apostoliske delegats brev. Men troen, moralen og politikken står overfor den samme menneskelige virkelighet, og det er sannelig ikke under pave Pauls pontifikat at katolske kristne, legfolk som geistlige, saktmodig kan la seg drive inn i sakristiets nøytralitet. Et aktuelt eksempel: Rundskrivelsen om «Folkenes utvikling» er, tydelig for alle som kan lese, et utvetydig angrep på høyst konkrete politiske målsetninger i dagens samfunn.

Dette er ingen tid for uforpliktende verdensflukt.
HRM.

MØTET I ROM MELLOM KONG OLAV OG PAVE PAUL

Under det høytidelige og verdige møtet mellom kong Olav og pave Paul i pavens bibliotek i Vatikanet den 28. april, holdt paven en kort tale som ble besvart av den norske konge.

I sine avskjedsord til kong Olav bekreftet pave Paul at Vatikanets arkiv vil bli åpnet for en norsk forsker som skal studere det materiale som måtte finnes om de norrøne Vinlandsferder. Paven nevnte Sigrid Undset i den del av talen som dreiet seg om vår tid. Han uttalte at hun har gitt et verdifullt bidrag til verdens kulturarv.

Paven sa videre bl. a.:

«Det synes nå som om den lange taushet er blitt brutt og at det finner sted en gjenknytning av de eldgamle og rike forbindelser med de nordiske land, som, selv om de geografisk ligger langt fra denne apostoliske stol, aldri har vært ute av våre tanker.

Det var jo i virkeligheten fra Roma at det kristne budskap ble bragt selv til det ytterste nord i Europa, og kan vi vel glemme at Deres land har skjenket kirken, blant andre helgener, ham hvis ærerike navn Deres Majestet bærer og som har vært Deres forgjenger på tronen: kong Olav den hellige?»

Om den økumeniske forbindelse som nu skjer, sa Paven bl. a.:

— Deres Majestet, den katolske kirke har i de senere år deltatt i den økumeniske dialog med andre kristne trosamfunn og håper på denne måte å bidra til den kristne forenings store sak. Man må tro at dette nye klima vil bidra til å overvinne den tidligere

situasjonen og forutfattede meninger så vel på den ene som på den annen side, og bringe sjelene nærmere sammen med den lykkelige følge at det skapes hjertelige forhold mellom Den hellige stol og de nordiske land.

Den norske konges besøk i Vatikanet synes i sannhet å være et av disse tidens tegn.

Paven sa til slutt: «Vi kan forsikre Deres Majestet om at katolikkene i Norge bare ønsker å vise seg som gode sønner av sitt land og på samme tid av kirken. Vi vet at de nyder den største frihet når det gjelder deres tro og til å drive sin virksomhet, og vi vil gjerne gi uttrykk for vår glede over dette i Deres Majestets nærvær. Dette er enda en grunn til å se med tiltro og optimisme på forholdet mellom denne hellige stol og Norge.»

Til slutt velsignet pave Paul det norske folk i den allmektige Guds navn.

Kongen svarte:

Jeg takker for den hjertelige velkomst Deres Hellighet har gitt meg og for de overordentlig vennlige ord som Deres Hellighet nettopp har rettet til meg.

Deres Hellighets tale — med sitt historiske utsyn og sin fordypning i aktuelle problemer — avspeiler situasjonen for den kirke hvis overhode Deres Hellighet er. Byggende på århundrers ubrutt tradisjon er den katolske kirke aktivt engasjert i nåtidens brennende problemer.

Den katolske kirke spenner over alle verdens kontinenter. Få kjenner som kirkens tjenere det enkelte menneskes problemer, dets sorger, glede og håp. Mange av disse problemer kan bare løses, mange av disse håp oppfylles, i en videre ramme enn det lokale samfunn. Ser vi oss om i verden, møter vi overalt bestrebelsler på å bygge opp bedre vilkår. Men over disse bestrebelsler kaster mange steder utrygghet og faren for ufred mørke skygger. Vi har med stor interesse fulgt med i hvorledes Deres Hellighet aktivt har engasjert seg i kampen for freden, et engasjement som fikk sitt dypt symbolske uttrykk i at Deres Hellighet personlig reiste til New York for å frembære sitt fredsbudskap overfor fremtredende representanter for verdens folk, samlet i De forenede nasjoner.

Men frykten for krig er ikke det eneste som skaper utrygghet i samfunnene. Like sterk er frykten for sult, sykdom og nød. Også her har den katolske kirke engasjert seg aktivt. Vi mottok med dyp interesse det budskap Deres Hellighet utsendte i forrige måned.

(Forts. neste side)

FORSIDEBILDET

Bildet på omslaget ble tatt under pavens tale. Stående bak kongen og paven ser vi bl. a. biskop Gran og erkebiskop Heim (delvis skjult).

KOMMISJONENS RAPPORT

Den store amerikanske avisen *The National Catholic Reporter* og senere katolske publikasjoner og den almindelige dagspresse verden over har for omkring tre uker siden ved et diskresjonsbrudd offentliggjort bruddstykker av innholdet i rapporten fra den pavelige kommisjon for studiet av fødselskontroll-spørsmålet. «*St. Olav*» har fra den svenske konsiljournalisten, forfatterinnen Gunnel Vallquist fått en omtale av den offentliggjorte rapport som vi etter moden overveielse lar trykke. Vi mener det ville være å svikte vår oppgave som informasjonsorgan for norske katolikker hvis vi i denne saken unnlot å bringe en slik omtale.

På den annen side er det helt nødvendig å understreke det faktum at kommisjonens flertallsstandpunkt ikke kan eller må mottas som Kirkenes standpunkt i dette spørsmål. Det er paven og paven alene som har autoritet, rett og myndighet til å gi en endelig uttalelse i saken.

Den pavelige kommisjon avga sin rapport ifjor sommer. Det heter i Gunnel Vallquists orientering om de

ned i encyklikaen «*Populorum progressio*». Denne programerklæring vil uten tvil ha sin virkning for verdens og menneskehetens fremtid.

Jeg vil også nevne den spenning og den uenighet som gjør seg gjeldende i forholdet mellom de forskjellige kristne kirkesamfunn. Også i Norge følger man med interesse den «økumeniske dialog» som har funnet sted i de senere år, og jeg vil gjerne gi uttrykk for den tro at Deres Hellighets bestrebelser på dette felt vil bidra til en avspenning og større forståelse innenfor den kristne verden.

I denne forbindelse vil jeg også peke på den store betydning som det II. Økumeniske Vatikan-konsil har hatt. Jeg satte stor pris på invitasjonen til å være representert ved dette konsils åpning og avslutning, og var glad over å kunne sende en ambassadør «en *Mission Speciale*».

Jeg ber igjen om å få fremføre min varme takk for Deres Hellighets vennlige ord til meg og mitt land. Det har vært en glede for meg å gjøre Deres Hellighets bekjentskap, og jeg benytter denne anledning til å uttale mine aller beste ønsker for Deres Hellighet.

detaljer som nå har kommet ut i verdenspressen:

Fødselskontroll er ofte nødvendig, konstaterer rapporten, vitenskapen må finne frem til stadig bedre metoder. «Det seksuelle samliv i ekteskapet har selvfølgelig som mål fruktbarhet i et ansvarlig, generøst og klokt foreldreskap, men hver enkelt ekteskapelig akt tar ikke direkte sikte på fruktbarhet.» Kommisjonen kan ikke se at en fødselskontroll som tilgodeser den ekteskapelige fruktbarhet som helhet skal stå i noen motsetning til det virkelige innhold av den katolske tradisjon.

Derefter påpekes hvilke grunnleggende forandringer som har funnet sted når det gjelder familiens vilkår: kvinnes arbeide utenfor hjemmet, reduksjonen av barnedødeligheten, økede kunnskaper i psykologi og sexologi, befolkningseksplosjonen osv. Man kan heller ikke se bort fra at «de troende ikke lenger kan finne noen antagelig grunn til at mennesker som er gift skal dømmes til en lang og ofte heroisk avholdenhet.»

Det er altså nødvendig at Kirkenes innstilling utvikles. En utvikling foreligger faktisk også i læreembedets uttalelser mellom Leo XIII og Pius XII. — «Man bør ikke se noen motsetning mellom de fysiologiske prosessenes materielle integritet og en kunstig

Gunnel Vallquist

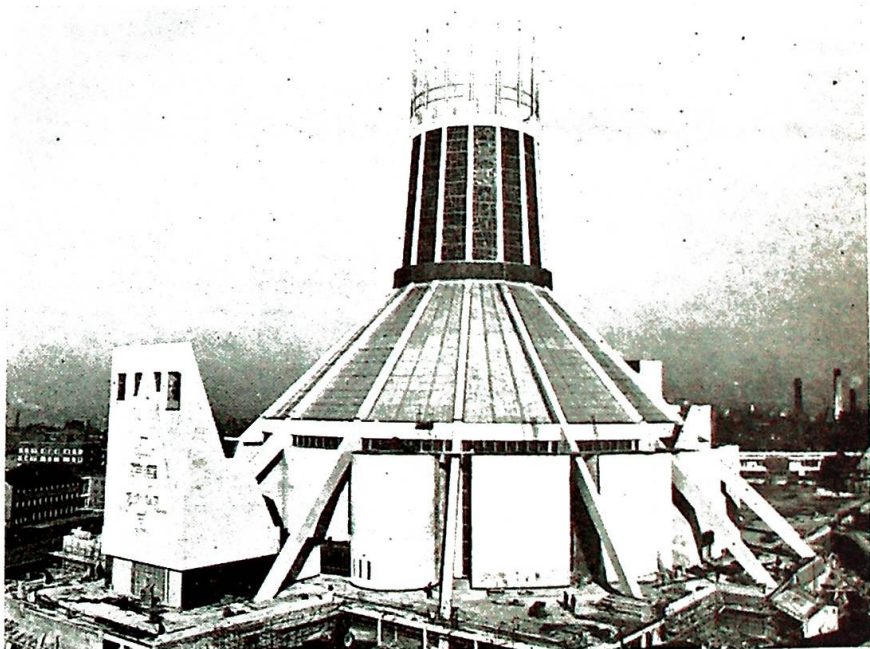
inngripen i dem. Det ligger i menneskenes natur å utnytte vitenskapen for å kontrollere naturen.»

Det blir ektefellenes egen sak å finne adekvate metoder for fødselskontroll. Her må man være klar over at alle metoder har negative elementer — ikke minst avholdenheten. Det gjelder å velge den metode som er minst negativ. I dette må ektefellene ta hensyn til hverandre, til de barn de allerede har, til samfunnet og til Kirken. Kirken kan i dette ikke diktere almengyldige kriterier, ektefellene må fatte sin beslutning ut fra sin samvittighet overfor Gud.

Bak denne resolusjon står majoriteten av de teologiske ekspertene, det vil si 14 av 18. De fire som er i minoritet har redigert for sin del reservasjoner som vi skal omtale nedenfor.

Et bilag inneholder uttalelser fra de læger som var med i kommisjonen. De er alle overens om at den såkalte temperatur-metoden aldri kan

(Forts. side 161.)

Dette er den nye katolske katedralen i Liverpool i England som invies først-kommende søndag, 14. mai.

FRA HJERTE TIL HJERTE

Når russernes delegat taler i FN lytter ikke USA's representant til ham. Han lytter spendt i en høretelefon hvor en landsmann av ham oversetter samtidig russerens ord til amerikansk. Det er vår moderne løsning på den «babelske forvirring» som ligger i menneskenes sproglige splittelse. Den som har sett det fungere, er ganske imponert. Men det er jo en høyst *ufullkommen* løsning. Det er det dessverre også når de to herrer «kan» hverandres sprog — ingen av oss «kan» helt noe annet sprog enn vårt morsmål. Der taler hjertet.

Det gamle testamente har en skarpøyd sans for det tragiske ved *avstanden* mellom mennesker etter syndefallet. Fortellingen om Babels tårn uttrykker nettopp det: En verden som splittes, i sitt desperate forsøk på å bygge en orden utenfor Gud.

Pinsen er, i sine muligheter og løfter, en *opphevelse* av dette. Apostlenes gjerninger, som ikke er myte, men historie, er en beretning om Åndens enhet hos de første kristne. Det glade budskap forente menneskene i et brorskap. «Tungetalen» på pinsedag var

nettopp ikke ubegripelige brokker av ukjente sprog, men det motsatte: En umiddelbar begripelighet som *fjernet* sprogskillet mellom det virvar av raser, folk og tungemål som da var samlet i Jerusalem. Apostlene talte sitt morsmål, og alle forsto dem, som om det var *deres* spesielle sprog de talte. I dette ble Kirken til.

Misjonæren som idag strever over en bengalsk ordsamling eller den hollandske presten som sliter med en finsk grammatikk for å kunne forkynde på et sprog som ikke er hans eget, tenker vel: Bare dette pinseunderet hadde fortsatt i Kirken! I stedet står det der, ved Kirkens fødsel, som et «tegn». Budskapet om frelsen i Kristus kan høres av alle mennesker, fordi det gjelder alle mennesker. Alt er fullbragt, men alt gjenstår likevel å gjøre: «Gå ut til all verden...!» Frigjør den Guds ånd som er i hvert menneske, og som venter og lytter etter frelsens ord. Vis menneskene, at Guds ånd vil forene dem!

Det er oppdraget. Hører vi det ikke med et visst mismot? Må vi ikke spørre: Hvor er Helligånden idag? Vi finner, vi moderne kristne, at vi har mer enn én god grunn for å synes at vi lever slett ikke under Pinsens, men under det gamle Babels forvirrende tegn. For hva ser vi omkring oss?

På verdensplanet ser vi freden henge i en tråd, etter talløse møter og konferanser der statsmennene kommer til kort. På *kirkenes* plan ser

vi enhetsbestrebelsene til vår pave og andre kirkelige ledere av god vilje møte adskillig frykt og mistro, og de kristne som helhet frembyr fremdeles bildet av en splittelse og strid som *må* forarge verden. Og på det *personlige* plan, oss «medmennesker» imellom, er det ofte også som om vi lever i konfliktenes og ensomhetens tidsalder fremfor noen. En dikter av vårt slektledd tolker livet i velferdsstaten med dette vemod:

«Se, verden er forklart. I vitenskapens lys
fordunster all vår uro og vår smerte.
Nu er det ikke langt imellom menneskenes hus,
men langt imellom hjerte og hjerte.»

«Uten meg kan dere intet gjøre», sier Kristus, i en verden full av både bevegelser og enkeltmennesker som er seg selv nok. Adressen er klar. Med Kirken og kristenmennesket må det være radikalt anderledes: Uten Kristi ånds nærvær måtte Kirkens veldige byggverk øyeblikkelig rase sammen, uten dette nærvær måtte den enkelte troende fortvile. Apostlenes gjerninger, boken om Kirkens tilblivelse, sier dette på en slående måte. Etsteds i begynnelsen av denne beretning er det som om tingene plutselig vendes opp-ned av en usynlig, mektig hånd. Og det er nettopp det som skjer, både med apostlenes felleskap og med hver enkelt av dem.

Der er følgelig ett lite og ett stort

(Forts. side 162.)

KATOLSKE KVINNER HAR DANNET LANDSFORBUND

Representanter for de katolske kvinneorganisasjoner i Norge var samlet til generalforsamling og landsmøte i Oslo 29. og 30. mai og konstituerte seg der som landsforbund. Hittil har Nord- og Sør-Norge hatt hvert sitt distriktsforbund. Forbundet som fikk navnet: Norges Katolske Kvinneforbund, står tilsluttet verdensunionen av katolske kvinneforbund, Union Mondiale Des Organisations Féminines Catholiques.

Som forbundets første leder ble valgt Dagny How, Oslo. Viseforman ble Haldis Bagge, Bergen, protokollførende sekretær er Margaretha Krane, Tromsø, og som sekretær ble valgt Sonia Mortensen, Oslo. Kasserer ble Ella Hojem, Trondheim.

De katolske kvinner i Norge har i mange år arbeidet for å få et landsforbund for lettere å komme i kontakt med andre norske kvinneorganisasjoner og sammen med dem virke aktivt med i kvinnes arbeid i landet.

«SELETUN» VED BERGEN

ET STED FOR FORSKNING, DIALOG OG MEDITASJON

Presse og radio har av og til i de siste år omtalt et sted kalt «Seletun» ved Bergen. En serie internasjonale ungdomsleirer har vakt interesse. Andre begivenheter har også vært omtalt, f. eks. innvielsen av Seletuns kapell ved biskop Gran i juni ifjor. Stedets leder er den katolske prest, universitetsstipendiat Edvard Vogt, og vi ber ham fortelle om idéen bak Seletun.

Hva er Seletun, pastor Vogt?

Seletun er en eiendom på ca. 25 mål i Samdalen midtveis mellom Bergen og Os. De fleste av husene ligger på en halvøy i det fiskerike Hauglandsvannet. Vannet har form som en lang fjord med det 1000 meter høye Gull-

fjellet i nord. Da jeg kjøpte stedet i 1963 besto det av et lite våningshus fra et tidligere småbruk og et båthus. Siden har vi flyttet hit to laftede bondehus fra Viksdalen i Sunnfjord, en gammel røykstove fra Dalsfjorden, en koje fra Gjølanger og et laftet bondehus fra Hardanger. Disse har vi bugget sammen til et funksjonelt hele ved mellombygg i reisverk og tildels utstyrt dem med fulle kjelleretasjer. Den samlede gulvflate er oppe i over 500 m².

Hvorfor har De basert anlegget på gamle bondehus?

Dels av økonomiske grunner. Husene har kostet fra 3000 til 7000 kroner hver inklusive et par hundre kilo-

meter transport. Dertil kommer selvsagt kjellere og tildels utvendig kledning og sutak. Laftede tømmerhus er jo «prefabrikerte», slik at de for en del har kunnet bli satt opp av uøvede dugnadsarbeidere.

Det vesentligste hensyn har imidlertid vært ønsket om å få ekte norske bygninger i norsk natur. Seletun skal være et møtested for de almene humane og religiøse verdier og norsk natur og kultur. Særlig de to sperrestovene, med ljøre i taket, som er møterum og oppholdsrum, gir en vidunderlig bakgrunn for våre samtaler.

Hvor mange gjester har Seletun plass til?

Vi har nå 18 soverum, mer eller mindre ferdig utstyrt. Under studiemøter og retretter tror jeg 15–18 deltakere er det ideelle antall. De fleste rum kan imidlertid ta to eller flere, og kjøkken og spisesal kan med letthet ta 30–40 gjester. På et seminar organisert av FN-sambandet ifjor var vi 45. Da begynner den største sperrestoven å bli full. Kapellet har 70–80 plasser. Foruten de rum jeg har nevnt, har vi enda en stue, et bibliotek og fire hobbyrum, som tildels skal brukes til amatørvitenskapelige samlinger fra naturen omkring Seletun. Badstu og vaskerum er under innredning. Fire vannklosett pluss tre utedo bør vel også nevnes. Oppvarmingen er dels elektrisk, dels basert på tre kombinerte petroleum- og vedovner.

Fortell litt om det som hittil har foregått på Seletun?

Byggevirksomheten har hele tiden vært kombinert med ungdomsarrangementer. Den har vesentlig foregått ved dugnad i internasjonale ungdomsleirer i sommertiden. Blant de organisasjoner som har organisert leirer

(Forts. n. side)

To amerikanske ungdommer i arbeide med ett av tømmerhusene.

„SELETUN“ - - -

i 1964—65 og 66 er Internasjonal Dugnad (3 leirer), Kristen Arbeiderungdom fra Tyskland (3 leirer), Katolsk Aftengymnasium fra Essen, Experiment in International Living fra USA, Bauorden fra Belgien. Utenfor sommertiden har vi særlig hatt stor innsats av Internasjonal Dugnads Bergensavdeling. Blant enkeltpersoner som utrettelig har hjulpet kan nevnes fru Signe Bonnevie og de pensjonerte håndverkere Harald Hansen og Ragnar Arnoldussen.

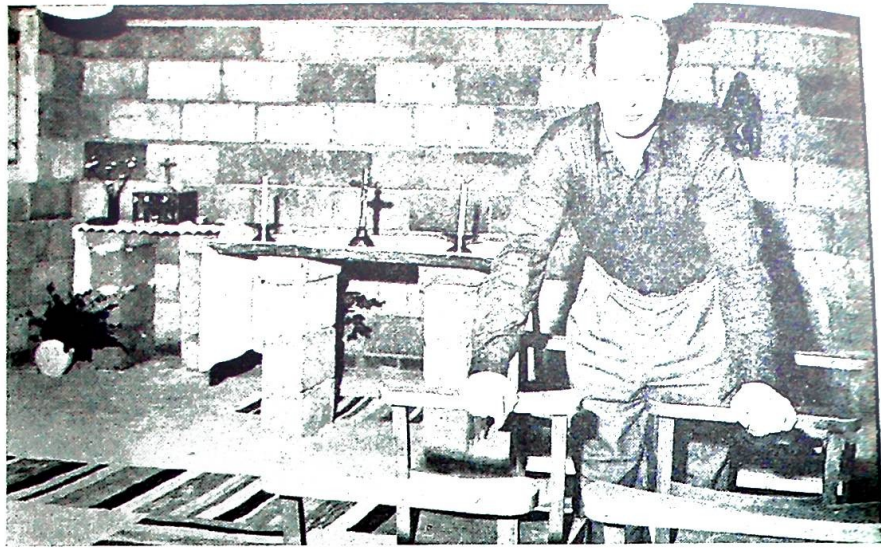
Ellers har vi hatt mange arrangementer for voksne. Vi har hatt syv retretter, den siste av dem nå i april var et økumenisk tiltak av Kristelig Studentforbund og Katolsk Studentgruppe med pastor Holen og pater Dahl som ledere. Studie-weekender er en type arrangement som blir mer og mer betydningsfulle etterhvert som ukedagene blir travlere og weekendene lengere. Vi har hatt filosofi-seminar med deltagelse av professor Tranøy og de andre lærere ved Filosofisk Institutt og seminarer om ikke-voldelig motstand og om sosiale problemer. Seletun ligger bare 25 minutter fra Bergens sentrum, slik at også kveldsmøter har vist seg praktiske.

Hva er programmet fremover?

I mai og juni har vi to retretter, tre studie-weekender, en dugnadsweekend og en weekend-leir for KFUM-speidere. Dessuten seks kveldsarrangementer for forskjellige foreninger og studiegrupper.

Weekend-seminarene er om ikke-voldelig konfliktløsning i samarbeid med Fredskontoret i Bergen, om moralfilosofi i samarbeid med Filosofisk Institutt ved Universitetet i Bergen, om Teilhard de Chardin, og om Kulturdebattens dynamikk i Norge i samarbeid med Nordisk Sommeruniversitet.

I sommer har vi fire større arrangement. Først en internasjonal ungdomsleir i Rotary-regi vesentlig beskjeftiget med amatør-vitenskapelige studier av naturen omkring Seletun. Fra 18. juli til 5. august følger en kombinert studie- og ferieleir for katolske familier fra Danmark og Norge. Familier med interesse for å starte en katolsk familiebevegelse er særlig velkomne og likeledes familier med medlemmer som er delegater til lekmannskongressen i Roma ihøst. De voksne vil da også få anledning til å drøfte de her henhørende problemer, mens barna har sine egne arrange-

Pastor Edvard Vogt i kapellet på Seletun — hjertet i hans enmannsverk.

menter. Oppholdet vil bli meget rimelig.

Deretter følger en sommerskole for katolske ungdommer i alderen 15—18 år. Fra 14. til 20. august har vi et økumenisk studiemøte om forkynnelsen idag for teologiske studenter fra forskjellige kirkesamfunn.

Av mere spesielle arrangementer kan nevnes en «Country- and Western Festival» den 16. juli, og den fjerde årlige pilgrimsferd fra Seletun til Lysekloster med messe i ruinene den 20. august.

Hva er så planene på lengere sikt?

De virksomheter og planer jeg til nå har nevnt antyder bare delvis og indirekte Seletuns formål. Seletun er i første rekke bygget som sete for et forskningsinstitutt for religionsvitenskap og samfunnsforskning med særlig siktepunkt i studiet av betingelsene for personlighetsutvikling og sosial og økonomisk utvikling. Dette forskningsinstitutt har allerede vært under oppbygning i en årrekke, i intimt samarbeid med den internasjonale federasjon av sosialforskningsinstitutter FERES. Et par publikasjoner er allerede ferdig og andre er under utarbeidelse i forbindelse med mitt arbeid som universitetstipendiat. Et fagbibliotek på over 8000 bind med over 200 løpende tidsskrifter er etablert. Sentret vil i noen tid måtte fortsette i de nåværende lokaler i Christies gate 16, men i løpet av noen år vil vi bygge et eget biblioteksbygg på Seletun.

Forskningen er ikke et formål i seg selv, men vil bli anvendt i kirkens og utviklingslandenes tjeneste. Weekend- og sommerarrangementene på Seletun vil behandle de her henhørende problemer. Retrettene vil ta sikte på den religiøse og etiske personlighetsutvik-

ling som er en forutsetning for all sosial utvikling.

Hvordan finansieres Seletun?

Foreløpig har jeg måttet ta personlig ansvar for det hele, men i løpet av året vil alt bli overført til en stiftelse som er under utforming: «Seletunstiftelsen for Utviklingsforskning».

Hittil er det investert ca. kr. 350 000. Den hypotetiske gjenoppbygningsverdien av bygninger, utstyr, bibliotek og dokumentasjonssamlinger ville neppe komme under kr. 500 000. Bortsett fra hva jeg selv har kunnet tjene og utføre har Seletun mottatt bidrag i naturalia og i arbeidsinnsats på ca. kr. 60 000 og kontante bidrag fra mange hold, også utenlandske, med ca. kr. 90 000. Gjelden er for tiden kr. 105 000. Jeg håper inderlig at nye bidragsytere vil dukke opp for det kan ikke nektes at slitet med å få endene til å møtes hindrer selve den positive virksomheten. Måtte f. eks. noen betenke Seletunstiftelsen i sitt testament. Fondet må opp i kr. 700 000 for å kunne gi et solid grunnlag for arbeidet. De enkelte tiltak vil da stort sett kunne være selv-finansierende.

Bidragsyterne blir automatisk forholdsmessige «deleiere» i Seletunstiftelsen. De katolske bidragsyteres andeler vil senere bli overført til den katolske biskop, mens de lutherske bidrag vil bli representert ved den lutherske biskop og mere sekulære bidrag ved Universitetet i Bergen.

Jeg vil ellers gjerne at familier som kan tenke seg å være med i sommerens familieleir skriver meg så fort som mulig til adressen Christies gate 16, Bergen. Et liknende arrangement var en stor suksess i Danmark ifjor og vi har bare plass til 8 familier.

BLIKK på TIDEN

KORSETS SEIER?

■ Enkelte ganger overveldes vi av følelsen av at hele Norge betrakter verden sett fra Lunkerud. Mer enn det dessverre, nylig kom en privat eier av en Osloavis med visse uttalelser om bl. a. de farvedes frihetskamp som direkte skremmer. I fjernsynet har Bjørn Sand på en ypperlig måte gitt bilde på bilde av nordmannen i sentrum — med noen tusen millioner «degoser og andre tilbakeliggende personer» et sted ute i sirkelen. Og dessuten er det dessverre ennå slik at det som her til lands noe bastant kalles for kristenfolket av og til lider av den samme form for virkelighetsforykning.

I bladet «Korsets seier» (1. februar), utgitt av pinsevekkelsen, fant vi et brev fra en norsk, kvinnelig misjonær i India som er et godt eksempel på dette. Den unge damen skriver således om den velkomst hun fikk på sitt nye arbeidsfelt:

«På kvelden var det velkomstmøte i kirken, og maken til møte har jeg aldri vært med på før. Det første jeg la merke til var at kvinner og menn satt på hver sin side av kirken, og alle på golvet med benene i kors. At det kunne komme så mange mennesker inn i et rom på en gang hadde jeg aldri trodd. Men her gikk det altså, og nesten like mange var det utenfor. Både hedninger og katolikker var møtt fram foruten stedets kristne.»

Ovenstående tegning skulle minne om det gys av spenning noen av bladets lesere må føle når de leser slike dramatiske beretninger om norsk pionerinnsett i fjerne, skumle strøk. Det være oss langt fra å ville forsøke å redusere den uegennyttige og oppofrende norske innsats i misjonen. Vi tillater oss bare å peke på at det ikke kan nytte for noen misjon lenger å betrakte andre konfesjoner på denne måten. Det gjelder også i høy grad forholdet til for eksempel Indias gamle religioner som visst har atskillig lenger historie bak seg en kristendommen.

Kort sagt: vi tror ikke korset vinner seier på denne måten.

Saken kan også sees i en annen vinkel. I samme nummer av nevnte blad står en artikkel om «Trygghet For Hører og Seer», det er Norges kristelige radio- og fjernsynslag som har en lands-

omfattende aksjon blant sine. Det heter her «at man oppfyller en ikke uvesentlig del av sin kristne verneplikt overfor de avkristnede og demoraliserende innflytelser» ved å støtte laget i kampen for kristelige verdier i NRK.

Jo, det er vel og bra det. Men det er kanskje ikke så rart at mange bra mennesker blir mistenksomme på dette snakk om «kristelige verdier». De kan ha merket seg slike beskrivelser som den foran nevnte av møtet mellom «stedets kristne» og katolikker og andre utskudd på livets tre.

Hører og seer må nemlig også ha krav på en viss beskyttelse mot selvgodhet.

HVORFOR ER VI TAUSET?

■ Danske katolikker har hatt flere ganske dramatiske oppgjør om holdningen til Vietnamkrigen — og på den måten ihvert fall vist at de hører pavens inntrengende fredsappeller. Her hjemme er vi som minoritet kanskje vel skvetne for å si vår mening — enten den går den ene eller den andre vei. Muligens kan noen siden beskyldte oss for å ha vært medskyldige på grunn av vår taushet.

I dagens debatt stilles stadig spørsmål om hvordan krigen skal vinnes. Eller hvordan den skal bringes til opphør. I begge tilfeller låses det hele lett fast i forutinntatte politiske meninger, og man glemmer blant annet enkle, men avgjørende kristne bud.

I et av de siste numre av «Aktuell» har Odd Hølaas en betraktning hvor han stiller et nytt, uventet og skarpt tilleggs-spørsmål: Hva vil amerikanerne gjøre hvis de vinner krigen?

«Krigen kamuflerer de virkelige problem, for seieren vil være et håpløst foretagende. Å okkupere landet byr på uoverstigelige vanskeligheter. Å overlate det til den sørvietnamesiske regjeringen, vil være å forspille seieren. Derfor er det ingen som ser noen utvei for amerikanernes — og vietnamesernes — tragiske dilemma.

Men krigen har også en annen side. Disse unge amerikanerne kommer også fra sine landsbyer hjemme i Statene. Vi synes vi kjenner dem, staute og kjekke folk, snille og hjelpsomme som amerikansk ungdom er. Det finnes ikke flottere folk. Men her er de kastet inn i en krig borte i Asia, som de ikke fatter noe av, og det må være dem tilgitt, for det er det heller ingen andre som gjør. En krig som ikke likner andre kriger, for den har både jungelkrigens, borgerkrigens og rasekrigens umenneskelighet. Men i de befolkede strøk og på de oversvømmede rismarker tumler de omkring som Gulliver mellom lilleputtene, tramper på dem, dreper i blinde. Ikke av ondskap, men i et umulig selvforsvar. Man skal ikke ha stor viten om mennesker for å forstå at dette fører til en brutalisering som vil merke dem for livet.

Også for den amerikanske ungdoms egen skyld får en derfor inderlig håpe at det snart må bli en slutt på krigen. Men hvordan og når? Det er det ingen som skjønner.»

Det eneste stadig flere oppfatter er at det haster. Etter undertegnede private mening vil det være selvbdrag om vi som norske katolikker forblir tause i disse spørsmål. Uansett politisk oppfatning har vi plikt til å arbeide for en fredelig løsning — og vårt kanskje viktigste bidrag må være åpent å innrømme at det ikke finnes en større ting i våre liv akkurat nå.

Ser vi det slik, kan vi lese Odd Hølaas med utbytte. Ikke fordi vi absolutt skal være enige i hans tanker — men fordi vi her møter et medmenneske som tør påvise krigens vanvidd, uten billige propagandafakter.

Broder Andreas.

PAVEN TIL PORTUGAL

Pave Paul VI reiser i morgentimene denne lørdag, 13. mai med fly til Portugal for å feire en messe der på 50 årsdagen for den hellige åpenbaring i fjellbyen Fatima (13. mai 1917). Paven returnerer umiddelbart etter messen.

Dette er pavens fjerde utenlandsbesøk siden han ble valgt til Kirkens øverste leder. Han har tidligere besøkt Det hellige land, India og FN-hovedkvarteret i New York.

En
kløns
funder-
inger

å vokse igjen? Den var plutselig fem nummer for liten. Jeg sto der med halvlange armer og en latterlig kort lengde på skjorteflakene, sprenget de gråsorte rutene i tøyet, knappene begynte å fly rundt meg. Plutselig hadde jeg hodet fullt av forferdelige skremser: Var jeg unormal? Skjedde det noe med mine gener og hormoner eller hva det nå kalles, noe som kanskje alle andre enn jeg var oppmerksom på?

Var dette slutten?

Jeg skrek M-A-G-D-A i dypeste nød.

Akkurat da gikk døren fra entreen opp og en fremmed elegant dame kom smilende inn, kastet et blikk på min bedrøvelige skikkelse og sa «ah, charmant».

Like bak henne kom min kone som sa: Hva skal du med den der? Du sa jo at du ikke ville ha den mer, så jeg har forlenget klippet den til for en av guttene. Den er tredve centimeter kortere, kjære deg. Og damen myste og gjentok: «Charmant.»

Jeg bare spør: Er det lett å elske folk i en slik stund?

NORDISK KATOLSK HØYSKOLEUKE

Det er ikke noe så prøvende som verdenskløke damer som sier «ah, charmant» til alt mulig.

Det er når man støter på slike vesener at man febrilsk forsøker å huske budet om å elske sine medmennesker. Jeg vet hva jeg snakker om, det var nylig såvidt jeg ikke klapset til en av dem.

Det hele begynte slik:

Jeg hade tatt en dusj og delvis kledd meg igjen, i en fart. Min kone ventet besøk og ville selvfølgelig at jeg skulle være noenlunde presentabel. Det var minutter om å gjøre, jeg føk vegg i mellom for å finne en ren skjorte, jeg hørte min kone rope noe om at gjesten, en velhavende dame, kunne innfinne seg i våre beskjedne lokaliteter når som helst.

Den hvite skjorten var borte, det var hull i den blå, Rasende slang jeg til meg en rutet sportskjorte som jeg første gang kasserte i 1963 og fikk den på meg. Knappet den helt opp i halsen.

Så fikk jeg sjokk. Hadde jeg begynt

I dagene 30. juli til 4. august holdes den 6. nordiske katolske høyskoleuke på Ledreborg i Danmark. Skolens leder blir magister Lars Roar Langslet og skolens prest pater Rask fra Linkøping.

Langslet forteller selv om opplegget for høyskoleuker i år:

— Som tema for utken er valgt *Kampen mot det onde*. Det onde, dets natur, opprinnelse og mulighet for å overvinne det er et problem som alltid har vært påtrengende for menneskene. I dag har den tekniske utvikling gitt problemet en stadig mer universell karakter. Våre erfaringer tvinger frem spørsmålet: Hvordan kan Gud være til når det onde er til? Og hvis han er, hvordan kan han da være allmektig? Og hvis han er allmektig, hvordan kan han da være god siden menneskene må lide så meget og ondskapen tilsynelatende får lov til å bre seg.

— Nettopp disse argumentene føres i marken av moderne ateister, fortsetter Langslet. Den ateistiske eksistensialisme

anklager videre kristendommen for å gjøre mennesket ufri: Hvis det er en Gud, må der også være en verdensorden som bestemmer våre liv. Men er det tilfelle, så er vi ikke selv frie til å bygge opp vår verden og er det ikke nettopp det utviklingen i dag viser at vi kan. Her kan den kristne på den annen side peke på ateistenes vanskeligheter og si: Dere regner med at mennesket ved egen kraft kan utrydde det onde i seg og omkring seg, men dette er en utopi som strider mot all erfaring. Dere kan heller ikke hverken overvinne døden eller gi den noen mening. Men overfor meningsløsheten gjort et menneske som er seg bevisst sin verdighet som person opprør.

— Vi vil ta hele denne problematikk opp i sommerens nordiske høyskoleuke, slutter Langslet.

«St. Olav» vil gjerne føye til at forespørsler om skolen kan rettes til Aimee Wedset, Wilh. Færdenvei 2 A, Oslo.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

Forslag til konfirmantgaver:

1. KELLER: Bilder som taler. Bibelens beretninger i lys av kunst og vitenskap. 350 sider hvorav en mengde ypperlige illustrasjoner . . . . . kr. 61.00
  2. THE UNIVERSE ATLAS OF THE CHRISTIAN WORLD. Hovedredaktør: Anton Freitag, S.V.D. Forord av kardinal Agagianian. 200 sider stort format. Et enestående verk helt ajourført og med beste sort kart og illustrasjoner . . . . . » 47.00
  3. Shorter Atlas of the Bible. En mindre utgave av Grollenbergs store berømte bibelatlas . . . . . » 28.75
- ST. OLAV BOKHANDEL, Akersveien 5, Oslo 1. Telefon 20 72 48
Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14

ST. GUDMUNDS LEGAT

Ansøking om å komme i betraktning ved utdelingen av St. Gudmunds legat til fordel for katolske barn i katolske skoler, besendt innen 20. juni d.d. til
Prien for Dominikanerne,
Neuberggaten 15, Oslo 3.

ET LIV I JESU SELSKAP

Father Philip Caramans biografi om sin ordensbroder C. C. Martindale er et solid og grundig litterært arbeide, som fortjener å finne mange lesere også her i Norge.

Den utpregede interesse engelskmenn har for individuell karakter og personlighet har gjort at man innen engelsk kunst og litteratur finner et mer enn vanlig bredt felt av fremragende portrettkunst og biografisk litteratur. Det er områder som vel engelskmenn behersker i høyere grad enn andre nasjoner.

Ikke slik å forstå at ikke engelske forfattere og kunstnere yder og har ydet det ypperste på alle kunstens områder, eller at det ikke innen andre kulturmiljø finnes fremragende portrettister, men i England utgjør avbildningen av historiske personligheter i ord og på lerret en så vesentlig del av helheten at man vil få et feilaktig og forarmet inntrykk om man ikke tok med et grundig studium av The National Portrait Gallery om man vil sette seg inn i engelsk malerkunst eller om man unnlot å ta med det vesentlige av engelsk biografisk tradisjon i studiet av landets litteratur.

Father Caramans bok om C. C. Martindale forsvaret sin plass i denne tradisjon.

Det har lyktes ham å skape et por-

trekk av father Martindale i boken som gjør at man etter å ha lest Caramans biografi har en følelse av å ha kjent denne mannen, hans personlighet og karakter, men også hans svake sider som er beskrevet med nensom redelighet.

Det er selvsagt umulig å presse et helt menneskeliv inn mellom to permer. Spesielt gjelder det for et aktivt og produktivt liv som father Martindales. Men med basis i hans familiebakgrunn og miljø gir biografien et klart bilde av hans vekst fra den tidlige dragning mot spesifikt katolske kristne symboler og ytringsformer i barndommen, gjennom tiden i den engelske kost-skolens særegne og ikke alltid like heldige miljø, frem til konversjonen, studiet, ordinasjonen som prest og en krevende sjelesørgersk innsats blant vantro og troende i alle samfunnslag, blant fyrster og adelsmenn så vel som blant grubearbeidere og soldater. Og gjennom det hele erkjenner man den religiøse vekst i utdypning og inderlighet.

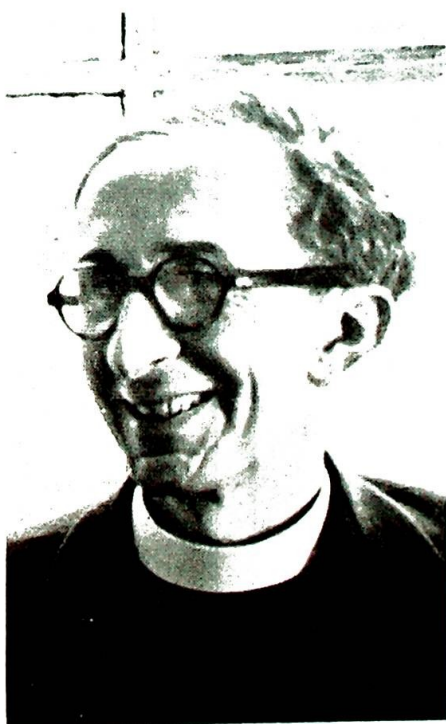
Biografien kan bare skissere father Martindales veldige innsats som publisist, som forkynner og predikant fra prekestol og i radioen. Den er skrevet for et engelsk publikum som forutsettes å være kjent med den betydning Martindale hadde for engelske

katolikker og som katolsk kulturpersonlighet i mellomkrigstidens England. I en orden som alltid har vært kjent for solid skolering og intellektuelle evner sto han i tyve og tredveårenes engelske kulturliv som en av de fremste representanter for den kombinasjon av kristen tro med viten og tankemessig klarhet som alltid har avtunget respekt blant troens motstandere og beundring fra dens tilhengere.

For skandinaver er vel beskrivelsen av father Martindales babyloniske fangenskap i Danmark under den siste verdenskrig bokens tragiske kapittel. Han var i København da Tyskland okkuperte Danmark den 9. april 1940 og måtte tilbringe hele krigstiden som engelsk prest i et tyskokkupert land, med alle de vansker det bød på. Vi er fattige på litteratur om de katolske prester og søstre som har slått seg ned her i Norden i de siste hundre år og bygget opp et katolsk kristent miljø. Men lesningen av kapitlet om father Martindales tid i Danmark vil gi et lite inntrykk av hva der ligger av stille offer bak denne innsats. Her er kaldt i nord.

Father Caramans bok er tilsalgs i St. Olav Bokhandel og engelske katolikker som er bosatt her i landet og som kjenner forfatteren både personlig og fra hans tidligere bøker, og ikke minst fra hans prekener, vil sikkert ha glede av å lese Martindales

(Forts. n. side)

Pater Philip Caraman S.J., forfatter av den boken om C. C. Martindale som her anmeldes av Anders Gurholt.

PASTOR d'AUCHAMPS ROMREJSER

RAVENA - ROM - ASSISI, 28. juni — 18. juli. 21 dage - TOG. D.kr. 1375.—. Individuelt tidligere eller senere hjemreise efter behag.

ROM - ASSISI, 22. sept. — 6. okt. 15 dage - FLY. D.kr. 1275.

Program over turene og alle oplysninger:

Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø. - Tlf. ØRBRO 464X.

SANKT ANNÆ REJSER

ROM - ASSISI - FIRENZE, 28. juni — 15. juli. 18 dage - TOG - liggevogn Kbh. — Rom. D.kr. 1275.—.

RUNDREISE I ØSTRIG, 28. juni — 9. juli. 12 dage - TOG - ligge vogn/bus. D.kr. 895.—.

KULTURPERLER ROM - FIRENZE, 29. sept. — 13. okt. 15 dage - FLY. D.kr. 1275.—.

Program over turene og alle oplysninger:

Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S. - Tlf. SU 86.

PILGRIM I ØSTERLED

Eva Alexanderson:
Pilgrimsfjerd.
Bonniers 1967.

Det er en charmfull og fengslende reisebok Eva Alexanderson her har gitt oss. Den kan leses og brukes på mange måter. Som litteratur: forfatterinnen eier en stilistisk rutine og et kunnnerisk talent som i seg selv gjør lesningen til en fornyelse. Som guidebok i Nære Orientens og først og fremst det Hellige lands religiøse geografi: Man får mengder av verdifulle saksopplysninger og stimulerende tips som burde kunne gjøre en reise i disse trakter meget innholdsrik for hver og en som deler Eva Alexandersons interesse for det religiøse liv og de mellomkirkelige problemer. Og endelig som eksponent for katolisisme av modell Vaticanum II: det er i høyeste grad konsilets målsetninger og ideal som bestemmer forfatterinnens reaksjoner og refleksjoner overfor det hun ser og opplever under denne pilgrimsferden. En ferd som igjen er et utsnitt av et lengere besøk i disse områdene, fremfor alt i Israel.

Det som spesielt opptar Eva Alexanderson er den økumeniske tanken. Det er både et tidens tegn og en innlysende reaksjon overfor den splittelsen som man ikke noe sted merker så tydelig og så skandaløst som nettopp i det Hellige land. Like opptil dette ligger spørsmålet om de orientalske kirkene og deres riter contra latinsk «imperialisme», også en ting som fornemmes på et spesielt brennende og skandaløst vis nettopp her. Det er få problemer som har blitt så floket til som det som berører de ulike riter og deres jurisdiksjon og innbyrdes forhold. Denne boken klarer å belyse disse ting så klart som det overhodet er mulig: Eva Alexanderson eier en god reporters evne — og det er man takknemlig for når det gjelder disse innviklede forhold.

Hun unngår ikke helt farene i den genre hun har gitt seg ikast med: de kri-

tiske blikk blir iblant litt monomane, det er lett forklarlig siden irritasjonsmomentene har vært legio og virkelig er legio, og inntrykkene forsterkes jo også for den som mest reiser ensom. Men ved siden av dette peker hun også på mye positivt, skjulte skatter som flertallet av de reisende formodentlig aldri ville oppdage uten hennes hjelp. Særskilt givende er hennes skildringer av forskjellige klostre, både katolske, protestantiske og ortodokse som med inspirasjon i den nye tid forsøker å leve et virkelig evangelisk liv midt blant restene av korstogenes triumfalisme. Hun viser andre pilgrimser og fromme turister hvor oasene finnes.

Det som man savner er kart til å følge henne på, og det som man muligens ville hatt bort er referatene av noen foredrag (om økumenikk) som utgjør de få longørene i boken. I blant kan hennes refleksjoner få et moraliserende anstrøk, men dette oppveies av en solid dose med selvironi. Iblant åpner også skildringen for glimt av mer personlig religiøsitet, noe gløder, men uten at den sobre distanse som er så velgjørende når de innerste forhold berøres blir oppgitt. Og tvers gjennom hele boken merker man forfatterinnens sterke kjærlighet til landet og menneskene og til den realitet som alt her taler til henne om. «Som mange ganger förr kommer det för mig att Gud inte kunde ta kött någon annanstans än bland detta lilla folk, just i detta lilla land, brännpunkten, skärningspunkten mellan tre världsdelar. Här där folken vandrat fram och åter, kämpat och segrat och besegrats, här där alla gamla vägar möts. Här i jordens djupaste svacka, mitt i dödens trakt skulle vetekornet spira, ur ofruktbarheten. Lagen har död fallit i jorden. Det levande Ordet spränger trälidomens fröskal som mister sig själv i den fria och frigörande anden. Geografin blir till symbolik.»

Gunnel Vallquist.

ET LIV I JESU SELSKAP

biografi. Nordmenn har vel for liten kjennskap til Martindales virke og litterære produksjon til å ha fullt utbytte av hans biografi enda så godt den er skrevet.

Men father Caraman holder på med en bok om nåtidens Norge. Vi ser med glede og forventning frem til å få lese den. Og håper at han vil behandle oss med lemfelddighet.

Anders Gurholt.

MARIKONGREGASJONEN, Oslo.

Søndag 21. mai: RETRETT på Vor Frue Villa, Ullernchausséen 52, fra kl. 9—17. Leder: Pastor Vranken.

Kolsåsbanen fra Nationaltheatret kl. 8.10 til Montebello.

Alle katolske damer er velkomne.

Liste utlagt på St. Josephs Institutt. Meldes i Tlf. 20 27 35. Listen inndras onsdag 17. mai.

JERUSALEM: Materiale til saligkårsprosessen for karmelitternonnen Edith Stein samles for øyeblikket i Israel. Edith Stein var en tysk jødinne som konverterte til katolisismen, gikk inn i Karmelordenen og ble drept i en tysk konsentrasjonsleir under siste krig.

KATOLSK, FORLOVET PAR

som gjerne vil sette bo, søker å leie to værelser og kjøkken, umøblert. Gjerne gammel gård. Ekspedisjonen anviser.

FREDRIKSTAD

EDVARSDEN & NORHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

STAVANGER

KROGH & PEDERSEN A/S

Spesialitet kaffe

STAVANGER

TEKNISK BUREAU A/S

Tlf. 27 000 - Stavanger

JOHAN FOSSE

Musikkforretning

STAVANGER

GULLKANT

kaffe

fra

FRED. HANSEN

MOES AKTIETRYKKERI

Stavanger

«Bær hverandres byrder», Gal. 6,2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag fra kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Arendal
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Bergen
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Trondheim
St. Franciskusøstre- nes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Tønsberg
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hønefoss
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Lillestrøm
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia Hosp.	}	Tromsø
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Trondheim
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

KOMMISJONEN — (Forts. fra side 153.)

løse flertallets problem. En fransk professor fremlegger en utførlig statistikk som viser en urovekkende høy frekvens av fosterskader og misdannelser som resultat av temperaturmetoden. (Disse ting ble forøvrig offentliggjort i pressen i forbindelse med en lægekongress forrige sommer.) Hans konklusjon er: «Vi bønnfaller læreembetet om ikke å ta standpunkt for en metode som i morgen viser seg å være ubrukkelig.»

Samtlige læger var radikalt mot abort og de fleste stiller seg tvilende til spiralen så lenge vitenskapen ikke kan bevise at menneskelivet ikke begynner i unnfangelsesøyeblikket. Men alle ønsker en forandring i Kirkens stilling til prevensjon. Noen påpeker at selve argumentasjonen om at prevensjon er et «radikalt onde» hindrer katolske lægers forskning: «Er det ikke abnormt at vi kan sitte her og diskutere pillens for- og bakdeler bare takket være eksperimenter

som offisielt ikke anerkjennes av læreembetet? Og er det ikke symptomatisk at vi ikke har brukt et eneste øyeblikk på å reflektere over de millioner av aborter som fremkalles hvert år, men derimot har hatt tid til å diskutere hvorvidt en kvinne med tre keisersnitt kan ha moralsk rett til sterilisering ved å klippe egglederne i stedet for å fjerne livmoren?»

Den ene lægen etter den andre avslutter sin uttalelse med en beveget bønn til Kirkens læreembete: «Jesus Kristus overga ikke folket til sult og elendighet, han forbarmet seg over dem. Må Kirken, Kristi brud, handle som han.» «Kirken må uttale at prevensjon ikke er noe onde. For ektefeller, sjelesørgere og læger føler seg alle meget bekymret overfor dette problem.»

Lægenes dokument er en gripende lesning. Man merker seg hvordan de hele tiden går ut fra sine erfaringer

(Forts. neste side)

OM PIUS XII

Den jødiske diplomat og journalist *Pinchas E. Lapide* har skrevet en oppsiktsvekkende bok om de tre siste pavene og gjødene. Boken er allerede oversatt til flere språk.

Her fortelles følgende: I 1955 tilbød jødene kardinal Montini, dvs. den nuværende pave, en gullmedalje for den hjelp han under naziregimet hadde ydet jødene. Kardinal Montini avslø tilbudet med følgende ord: Jeg gjorde intet annet enn min plikt. Dessuten utførte jeg kun ordre fra den hellige far (Pius XII).

Noe for Hochhuth? K. L. J.

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs
Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo - Tlf. 20 72 97

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl.
17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO
Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13.
Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 20 72 97

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

HYBEL

søkes i Oslo-området for katolsk
engelsktalende student.

CARITAS,
Fagerborggt. 17,
tlf. 69 30 15

Vi er en katolsk familie,

foreldre og to gutter, 8—14 år.
Far må bo alene på hybel på
grunn av arbeide i Oslo. Hvem
kan skaffe oss leilighet i Oslo?
Gjerne mot bytte av vår moderne
leilighet i Hamar.

om det levende liv. En av dem påpeker dessuten når det gjelder teologenes sluttsatser, at majoriteten (de 14 som stemte for en forandring) har argumentert rent logisk ut fra grunnleggende moralske prinsipper. Teologene i minoritetsgruppen har derimot gått ut fra læreembedets uttalelser og derefter forsøkt å finne motiveringer til støtte for disse uttalelser.

Minoritetens reservasjoner er et meget særeget aktstykk som jeg velger å behandle med stor diskresjon slutter Gunnell Vallquist. Det må være nok å si at det utgår fra den mening at prevensjon er å betrakte som «anticiperet mord», at det hevder at Kirken ikke kan endre sitt standpunkt i denne sak uten å samtidig åpne døren for alle former for seksuell perversjon samt at minoriteten øyensynlig anser det helt utelukket at Kirkens læreembede kan komme frem til et nytt standpunkt i en forandret situasjon uten å oppgi alle krav på autoritet i moralspørsmål.

PINSEÅNDEN — (Forts. fra side 154.)

kapitel i denne merkelige boken: «Før pinsen» og «Efter pinsen». I første

kapitel øyner vi ingen kirke og knapt nok kristne. Det er som om kristendommen ennå savner livsnerven. De troende samles bak lukkede dører, fryktssomme, under en himmel av trykkende mismot.

Efter pinsens inspirasjon er derimot sinnene forandret i en slik grad, at de makter å forme en hel menneskehet i sitt bilde. En historiker har kalt det «den kristne urkirkes tigersprang mot verden». Den vaklende Peter, den vantro Thomas, den urolige søkeren Filip og alle de andre kommer ut av høysalen som nye mennesker, hver til sin hvileløse gjerning, hver til sitt martyrium på at budskapet var sant. Det er et sinnes mirakel.

Svarer nå dette til noe i vårt eget liv, eller var det bare en engangshendelse? Og dersom det bare inntraff én gang, hvordan kan vi da vite at både Kirken og hvert enkelt kristenmenneske overhodet har Åndens gave? Svaret på dét er mer nærliggende enn vi tror — det ligger i vårt eget liv. Vi er døpte i en verden der flertallet er udøpte. Vi har bevart troen i en kristenhet der troen svikter. Usynlig, men virkelig og sterk har

Ånden vært på ferde også i våre liv. For dem som fikk i gave å oppdage troen utenfra, var Ånden virksom allerede i den første undring — mon Kirken allikevel skulle sitte inne med sannheten om livet og dets mening? Ånden fulgte oss opp gjennom erkjennelsen, og utvidet vår menneskelighet ved å la undringen bli til tro og troen bli til handling og livsholdning. Gjennom alle våre tanker avdekket Helligånden det egentlige, det avgjørende motiv for å være kristen: Guds kjærlighet — at Gud endog har elsket oss først, «mens vi ennå var syndere», sier Apostelen.

Vi måler og bruker bare sorgelig ufullkomment denne gave. Altfor mange kristne er Åndens fangevoktere i sitt eget liv. De holder Guds Ånd under «kontroll», ofte under lås og slå i sine sinn. Dette er sannheten: Guds Ånd gir hvert kristenmenneske den selvsamme uimotståelige makt som pinse-beretningene beskriver for oss. Men den makten får ikke storme som den vil i våre forsiktige liv — vi hater gjennomtrekk. Vi er som utfattige mennesker med en uåpnet skatt under armen — vi dør i elendighet mens vi tviholder på det låste skrinet og kaster nøkkelen til det

Gode Bergens-firmaer	1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN	Johan H. BENZON A/S En gros - Telefon 10 106
<i>Eches</i> NYGÅRDSGT. 19	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjøll»	
FORSIKRINGS- SIESELSKAPET VEITA STIFTET 1880 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS og <i>Bergens Brand</i>	T. Beyer BOK-OG PAPIRHADEL AKSJESELSKAP Strangt. 4 - Telefon 15020 - Bergen	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN
	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen A/S BJØRN Tøsse MØLLE	DA KVALITET Størst utvalg i moderne kjøkkenmaskiner DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090

lengst mulig bort. Dette er mange kristenlivs tragedie: «Å om du kjente Guds gave!» sier Kristus.

Kanskje vil der komme en tid i Kirkenes fortsatte liv, da kristne vil bøye seg undrende over vår særlige tidsalder og si: Det 20. århundres kristne stred nok den gode strid midt i et forferdelig kaos av kriger, forfølgelser og forfall. De tok nok tappert opp alle livets krav til Kirken om for-

nyelse og livsnærhet. Men hvor de igrunnen miskjente sin egen dåp! Hvor lite de allikevel forsto av de veldige, utnyttede krefter Gud hadde gitt dem og som de bar i seg selv! Hvor ufølsomme de, midt i alle sine reformer, tross alt var for at de kunne — likesom Apostlene dengang — ha forandret sin verdens og sin samtids åsyn, dersom de virkelig hadde kjent og elsket og trodd på Guds gaver!

Ennå er der tid. Andens sprog er *kjærlighetens* sprog — det alle mennesker kan forstå. Det sproget kan ennå idag samle talløse skarer i undring: «Vi hører dem tale om Guds store gjerninger i våre egne tungemål!»

For det er denne tale, kjærlighetens tungemål, Gud har skapt oss alle til å høre.

HRM.

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

Joh. Weydahl & Co

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Privat 55 77 87 - 69 43 72

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

WISBECH
AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT

THRONSEN & GO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

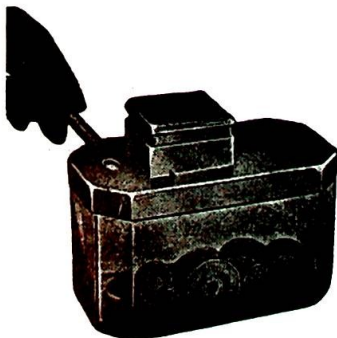
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2, Oslo

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

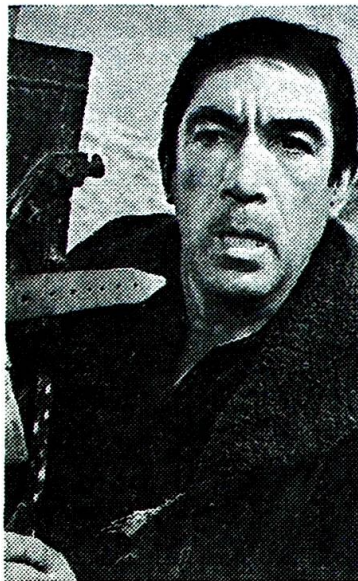

DEN LILLE MANN

Johann Moritz er en rumensk bonde med en vakker kone. I et storartet fotografert steppe-landskap (faktisk filmet i Jugoslavia!) møter vi ham på dagen for hans yngste gutts dåp, det er ortodoks høytid og frodig bondefest. Dessverre har barnet et ulykksalig fødselsår: 1939. Inn over den vesle familien velter de følgende seks årenes bunnløse brutalitet og elendighet, og han får sin rikelige del av den. En lokal politisjef som gjør kur til hans hustru, får ham deportert som jøde (hva han ikke er), og via slit, mishandling, tortur i tre land ender han mellom hendene på en sinnsvak nazistisk rase-teoretiker som putter ham i SS-uniform — Johann er et arisk prakt eksemp lar som selv ikke begriper et mukk av hva de gjør med ham. Han har bare bedt om å få være i fred og lykke på sin veldrevne gård. Krigen er ikke hans krig, han vet ikke engang hva den går ut på. Men en ublid skjebne og verdens ondskap kaster ham inn mellom ekene på krigsgudens vogn, og hjelpeløs og forslått følger han med, rundt og rundt, mot sin egen tragedie. Syv år senere slipper han endelig fri — da har han sittet i en amerikansk flyktningeleir og vært igjennom en krigsforbryter-prosess i Nürnberg, mens hustruen på sin side har vært nedrent og voldtatt av russerne. *Constantin Virgil Georgiu*, en rumensk forfatter som siden han skrev romanen om Johann Moritz («Den 25. time») er blitt presteviet i den ortodokse kirke, hadde noe meget enkelt på hjertet: Se bare hva dere har gjort med det enfoldige, gode menneske, som utelukkende ber om å få leve i fred og dyrke sin jord — dere, politikerne, generalene, myndighetene! Det er Isak Sellanraas skjebne under en okkupasjon — han som bare levde for markens grøde og det daglige brød for seg og sine.

Det er et internasjonalt film-team som har brukt dette storartede oppslaget, med vekslende hell fra scene til scene. Bonden Johann spilles av *Anthony Quinn*, en kjempersterk kubbe av et menneske, men også med en farlig enstonighet i spillet — her er for mange minner fra hans titelroller i «Barrabas» og «Zorba — grekeren». Det hindrer oss ikke i å like hans

OBS: Bestiling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o. l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo. Tlf. 20 72 48.

Anthony Quinn som bonden Johann.

prestasjon: Å tolke tintelligent et ganske enfoldig menneske. Regien er ved *Henri Verneuil*, som tidligere har stått bak en rekke gode franske filmer med stram dialog. Her svikter han omtrent midtveis: *Ubyggen* ved Johanns groteske rase-rolle i SS oppløser seg i noe farlig nær farsen, og en føler ubehag ved enkelte malplaserter latter-effekter. *Virna Lisi*, som i tidligere filmer visst bare har vært pen, viser her at hun også kan spille. Rollelisten forøvrig er internasjonal — et filmens «En verden» som vel er typisk for vår tid. Karakterstjerner som den franske *Françoise Rosay* og britten *Michael Redgrave* dukker opp i forte biroller uten å gjøre spesielt inntrykk — «Den 25. time» er helt og holdent *Anthony Quinns*. Den godtroende, tålmodige, ureflekterte Johann — hjelpeløst utlevert til denne verdens mektige og trampet ned av dem, er

en figur en ikke så fort glemmer. Romanens artistiske kraft har filmen ikke, men enkelte scener er glimrende gjort. Den beste av dem er den siste: Johann og hans hustru ser hverandre endelig igjen, etter så lange år og vonde lidelser. Begge er eldet og merket av lidelsen, de tre guttene — hvorav den yngste har en ukjent russisk soldat til far — kjenner ikke engang Johann. I dette stille, skjebnetunge møte på perrongen i en gudsforlatt jernbanestasjon (der var tusener av dem, i de årene!), stormer en amerikansk pressefotograf inn og skal ha et bilde. De puffes hjelpeløse sammen som kveg, de tre tause menneskene. «Smil! Smil! Smil!» Johann smiler, han har alltid gjort hva de sa ham. Men masken stivner — forundret føler han sine egne tårer, de første han har grått i hele dette meningsløse, pinefulle mord på en menneskeskjebne.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonsert: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.